

# ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет технологій і дизайну  
Кафедра рисунку та проектної графіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій  
і дизайну  
Тетяна ІВАНІШЕНА  
Підпис  
2024

## СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Ілюстрація  
Освітні програми різних спеціальностей  
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)  
Форма здобуття освіти денна

### Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Петрашук Світлана Анатоліївна
Профайл викладача	<a href="https://rpg.khmnu.edu.ua/">https://rpg.khmnu.edu.ua/</a>
E-mail викладача(ів)	<a href="mailto:petrashchuksv@khmnu.edu.ua">petrashchuksv@khmnu.edu.ua</a>
Контактний телефон	0682034804
Сторінка дисципліни в ІСУ	<a href="https://msn.khmnu.edu.ua/enrol/index.php?id=9566">https://msn.khmnu.edu.ua/enrol/index.php?id=9566</a>
Консультації	<b>Очні:</b> за необхідністю та попередньою домовленістю; <b>онлайн:</b> за необхідністю та попередньою домовленістю

### Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин							Форма семестрового контролю		
				Аудиторні заняття									Самостійна робота, у т.ч. ІРС
		Кредити ЕКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит	
В	Д	4,0	120	51	-	51	-	-	69	-	-	+	-

### Анотація дисципліни

Дисципліна «Ілюстрація» є вибірковою дисципліною і займає важливе місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр». Дисципліна забезпечує знання та розуміння в області ілюстрування творів різних видів та жанрів, в застосуванні класичних технік і сучасного програмного забезпечення при створенні сюжетних ілюстрацій.

### Мета і завдання дисципліни

**Мета дисципліни.** Поглиблення практичної підготовки фахівця, спрямованої на вирішення різноманітних завдань при виконанні сюжетних ілюстрацій для видань художньої літератури різних жанрів та музичних творів.

**Завдання дисципліни.** Формування практичних навичок з візуалізації вербальних образів при ілюструванні творів різних видів та жанрів традиційними та цифровими методами, з розробки декоративного орнаменту та декоративної ілюстрації при проектуванні обкладинки та суперобкладинки книги, з візуального презентування виконаних творчих робіт.

### Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни студент повинен: володіти знаннями та практичними навичками створення ілюстрацій традиційними методами та методами комп'ютерної графіки для різноманітних джерел творчості;

створювати обкладинки, суперобкладинки, ілюстрації; володіти алгоритмом виконання ілюстрацій; розробляти декоративний орнамент, декоративну ілюстрацію, комікси та ілюстровану фотографію; представляти візуальні презентації виконаних творчих робіт.

### Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема	Тема лабораторного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1,2	Ілюстрація як жанр мистецтва графіки	<b>ЛР 1 Ілюстрація як вид графіки. Види, жанри та техніки виконання ілюстрацій.</b> Види та жанри ілюстрацій. Сучасні та традиційні техніки виконання ілюстрацій. Техніки створення ілюстрацій за допомогою класичних інструментів та матеріалів. Використання комп'ютерної графіки в ілюстрації.	Підготовка до виконання ЛР №1	8	[1, с. 5–25; 2, с. 4–18; 3, с. 6–34]
3,4	Зв'язок художнього образу і типу видання (джерела творчості)	<b>ЛР 2 Створення серії авторських ілюстрацій до літературного джерела творчості</b> Створення ілюстрацій у чорно-білих тонах до літературного джерела творчості. Монохромні ілюстрації.	Підготовка до виконання ЛР 2 та підготовка до захисту ЛР 1	16	[1, с. 26–42; 2, с. 24–48; 3, с. 36–52]
5, 6		<b>ЛР 3 Створення серії авторських ілюстрацій за музичним джерелом творчості</b> Робота з музичним джерелом творчості та створення ілюстрацій в кольорі для музичних творів.	Підготовка до виконання ЛР 3 та підготовка до захисту ЛР 2	14	[1, с. 45–52; 4, с. 7–33; 5, с. 25–64]
7, 8		<b>ЛР 4 Комікси та манга – самостійний жанр ілюстрації.</b> Види коміксів та стильові вимоги до його створення. Основні складові елементи коміксів. Розробка персонажів для коміксу по українській народній казці.	Підготовка до виконання ЛР 4 та підготовка до захисту ЛР 3	16	[2, с. 56–88; 4, с. 45–58]
9, 10		<b>ЛР 5 Декоративний орнамент в художньо-образних ілюстраціях</b> Основні риси декоративного стилю в ілюстраціях. Особливості ілюстрування обкладинок та суперобкладинок в декоративному стилі.	Підготовка до виконання ЛР 5 та підготовка до захисту ЛР 4. Підготовка до захисту ЛР 5. Формування портфоліо із графічних робіт, виконаних під час лабораторних занять	10 5	[1, с. 125–147; 2, с. 92–101; 3, с. 78–85]
11, 12	Художнє проектування ілюстрацій				
13, 14					
15, 16					
17					

**Примітка.** \*Лабораторні заняття плануються по 6 год. раз на два тижні. Фактична кількість годин лабораторних занять становитиме 54 – по чисельнику, 48 – по знаменнику.

### Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лабораторні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвідувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у

ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «[Положення](#)», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

При виконанні лабораторних робіт з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати лабораторну роботу за новою темою.

### Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом позитивно, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою.

Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: якість виконання графічної роботи; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняте рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

У кінці семестру студент має сформувати портфоліо із графічних робіт, виконаних під час лабораторних занять і представити його на перегляд перед комісією протягом останнього тижня семестру. Портфоліо графічних робіт оформляється у вигляді презентаційного планшета із кольоровим друком на папері сіті-лайт форматом А1. Оцінка, яка виставляється на перегляді складається з таких елементів: складність та якість виконаних робіт; якість оформлення презентаційного планшета.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі

### Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота					Контрольні заходи	Семестровий контроль, залік
Лабораторні роботи №:					Портфоліо робіт	За рейтингом
1	2	3	4	5		
ВК*:					0,8	0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

### Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
A	4,75–5,00	Зараховано
B	4,25–4,74	
C	3,75–4,24	
D	3,25–3,74	
E	3,00–3,24	
FX	2,00–2,99	Незараховано
F	0,00–1,99	

### Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Основні елементи книги: книжковий блок, палітурка або обкладинка, корінець, форзац, нахзац, виклейка.
2. Види книжкових обкладинок: тверда, м'яка, інтегральна.
3. Типи кріплення книжкових блоків: шитий, клеєний, кріплення на спіраль, кріплення на скобу.
4. Структура книжкового блоку: авантитул, фронтиспис, титул, контртитул, інформаційна сторінка, зміст, шмуцтитул.
5. Макет художнього оформлення видання.
6. Ілюстрації: види і призначення.
7. Тренди книжкового дизайну і ілюстрацій.
8. Техніки графіки, які застосовуються при створенні ілюстрацій.
9. Типи книжкової ілюстрації.
10. Плакатна ілюстрація.
11. Виникнення та розвиток плакату.
12. Дитяча ілюстрація.
13. Дитяча книга. Колір у дитячій книзі.
14. Особливості ілюстрування дитячої книги.

15. Книга для юнацтва.
16. Книжковий шрифт. Види шрифту в друкованій книзі.
17. Композиція текстового набору, шрифт та шрифтові елементи.
18. Розробка дизайну як етап дополіграфічної підготовки видання.
19. Етапи підготовки видання до друку.
20. Правила і види верстки ілюстрацій та текстівок. Вимоги до подання електронних варіантів ілюстрацій до друку.
21. Вимоги до верстки книжкових ілюстрацій.
22. Формат видання. Формат сторінки складання. Визначення розмірів полів видання.
23. Особливості книжкової верстки.
24. Верстка обкладинок.
25. Верстка титульних елементів видання.
26. Суперобкладинка. Титульна сторінка.
27. Внутрішня композиція книги.
28. Зовнішня композиція книги.
29. Світові художники-ілюстратори.
30. Вітчизняні майстри-ілюстратори.

## **Рекомендована література**

### **Основна**

1. Пушкар О. І. Ілюстрування : навчальний посібник / О. І. Пушкар, Т. Ю. Андрющенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 128 с.
2. Резниченко М. І. Художня графіка: навч. посіб. / М. І. Резниченко, Я. М. Твердохлібова. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 272 с.
3. Боднар Люсія. Illustration in Ukraine. Ілюстрація в Україні / Люсія Боднар. – К. : CP Publishing, 2021. – 208 с.
4. Бермудез Адріана. АБВ колажу / Адріана Бермудез. – К. : Art Huss, 2023. – 144 с.
5. Yu Mei. Manga Drawing School / Mei Yu. – London : Dorling Kindersley, 2024. – 256 с.

### **Допоміжна**

1. Бразелл Дерек. Як стати успішним ілюстратором / Дерек Бразелл, Джо Девіс ; пер. с англ. Л. Базь, Т. Кривов'яз – К. : ArtHuss, 2019. – 208 с.
2. Емброуз Гевін Основи. Графічний дизайн 03. Генерування ідей / Гевін Емброуз, Найджел Оно-Біллсон ; пер. с англ. – К. : ArtHuss, 2019. – 296 с.
3. Хеллер С. Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів / С. Хеллер, С. Кваст. – К. : ArtHuss, 2019. – 296 с.